

รายงานสรุปผลกิจกรรมการบูรณาการ
การจัดการเรียนการสอนกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
วิชาการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วย

โดย

อาจารย์กลุ่มวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน

วิทยาลัยพยาบาลรามราชนี นครลำปาง

พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พบว่า

๑. ประชาชนที่ร่วมงานถนนวัฒนธรรม จ.ลำปางหลายคนมีการใช้สมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการดูแลสุขภาพ เช่น การใช้เชرمิกในงานนวดเท้า การใช้สมุนไพร การกินอ้อ ความเชื่อตามศาสนาพุทธ บางส่วนก็ใช้การถามเมื่อสามหม้อ แต่บางส่วนไม่ใช้ เพราะกลัวถูกว่ากล่าวจากบุคลากรสาธารณสุขว่ามาย อย่างให้บุคลากรสาธารณสุขใจกว้างในการยอมรับการใช้ และปกปิดข้อมูล
๒. สมุนไพรที่ใช้เป็นประจำ เช่น รังจืด ฟ้าทะลายโจร มะรุม เสลดพังพอน ใบย่านาง กระเจี๊ยบ ประเด็นที่ได้จากอาจารย์และนักศึกษาร่วมอภิปราย
  ๓. สรรพคุณของสมุนไพรและผักพื้นบ้าน
  ๔. การนำการแพทย์พื้นบ้านหรือแพทย์ทางเลือกเข้ามาใช้ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

ขั้นที่ ๓ การประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

๑. กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น ๑๐๐ คน
๒. เวลาในการนำเสนอผลการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นไปตามที่วางแผนไว้คือวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
๓. การประเมินผลการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้านวิถีชีวิต ศิลปะวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ของนักศึกษา พบวัน.ศ.มีการค้นคว้าและเรียนรู้เพิ่มเติมผ่านการศึกษา
๔. การสำรวจข้อมูลสุขภาพปัจเจกบุคคลหัวข้อการดูแลตนเองด้วยภูมิปัญญาในท้องถิ่น
๕. ค่าเฉลี่ยของผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย ๔.๓๖ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๑

ขั้นที่ ๔ การประเมินความสำเร็จของการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนกับการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม

ประโยชน์ต่อบุคคล/สังคม	ประโยชน์ต่อองค์กร	ประโยชน์ต่อนักศึกษา
๑. ประชาชนได้เรียนรู้ในเรื่องการใช้สมุนไพรไทยและภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพ	๑. วิทยาลัยฯได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างนักศึกษาให้คิดเป็น ทำเป็นและเรียนรู้จากประสบการณ์จริงผ่านการบูรณาการ กับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่งผลให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ	๑. ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เกิดความซาบซึ้ง และเห็นคุณค่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพ
๒. ประชาชนได้แลกเปลี่ยน ประสบการณ์การใช้สมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพของตนเอง	๒. วิทยาลัยฯเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชน ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนของ น.ศ.	๒. ได้พัฒนาทักษะการให้บริการ วิชาการและการนำเสนอแก่ชุมชน
๓. ประชาชนได้รับการยอมรับ ตัวตน ความเชื่อ และจิตวิญญาณ		๓. การประยุกต์ความรู้ทฤษฎีไปสู่ การดูแลสุขภาพแบบปัจเจกบุคคล

องค์ความรู้ที่ได้คือ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประสบการณ์จริงของประชาชนที่ร่วมงานถนน
วัฒนธรรม จ.ลำปางที่มีการใช้สมุนไพรไทย และประสบการณ์จากการใช้บริการหมอนพื้นบ้านลำปาง

๑. การจะเลือกใช้สมุนไพรในการรักษาโรคต้องศึกษาสรรพคุณของสมุนไพรก่อนการใช้และให้สังเกต
อาการขณะใช้ด้วย เพราะสมุนไพรบางชนิดแม้ว่าจะดีกับคนหนึ่งแต่อาจจะไม่ถูกกับคนบางคนได้
๒. หากมีโรคประจำตัว การจะใช้สมุนไพรหรือบริการจากหมอนพื้นบ้าน ร่วมกับการรักษาจาก พ. ต้องไม่
ขัดกับการรักษาของแพทย์
๓. แจ้งให้แพทย์ทราบทุกครั้งหากมีการใช้สมุนไพร หรือภูมิปัญญาแขนงอื่นร่วมด้วย

ข้อที่ ๕ แนวทางการพัฒนาการบูรณาการ

๑. ควรมีการประสานงานและพูดคุยกับภาควิชาอื่นๆ ในเรื่องการขยายผลการบูรณาการเพื่อให้เกิด
ความร่วมมือในการทำงานบูรณาการที่ครอบคลุมหลากหลายมิติ
๒. เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการบูรณาการควรมีการนำเสนอสู่สาธารณะด้วย

ข้อที่ ๖ แนวทางการเผยแพร่

๑. ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมกิจกรรมการดำเนินการบูรณาการ และเจ้าของพื้นที่
ที่จะนำผลงานไปนำเสนอ
๒. มีการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนเพื่อเข้าร่วมเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์
๓. ประสานงานกับบ'n.ศ. และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมพื้นที่ และการเตรียมนำเสนอ
๔. ดำเนินการเผยแพร่กิจกรรมทั้งในรูปแบบการนำเสนอเวที ในที่สาธารณะและสื่อ
อิเล็กทรอนิกส์

ลงชื่อ..... ผู้สอน/ผู้จัดทำรายงาน

(.....นางวลัยลักษณ์ ขันหา.....)

ลงชื่อ..... ผู้รับผิดชอบวิชา
(นางณัฐรัตน์ ปัญจันธ์/นายยงยุทธ แก้วเต็ม)

ลงชื่อ..... หัวหน้าภาควิชา
(...นางธีรารัตน์ บุญกุณณะ...)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง
สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข
หลักสูตร หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕. สาขา..การพยาบาลและผดุง
ครรภ์

*****

มคอ. ๓

รายละเอียดของรายวิชา (Course Specification)
ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ภาคการศึกษาที่ ๑

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสวิชา พย.๑๙๐๗

ชื่อรายวิชา (ภาษาไทย)

การสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันการเจ็บป่วย

ชื่อรายวิชา (ภาษาอังกฤษ)

Health Promotion and Illness Prevention

๒. จำนวนหน่วยกิต ๒(๒-๐-๔)

๓. ประเภทของรายวิชา หมวดวิชาชีพพยาบาล

๔. ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน

๔.๑ รายชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา
๑. อ.ดร.ณัฐรัตน์ ปัณจันทร์ เลขที่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ๔๕๑๐๖๘๓๘	- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจัดการ, ๒๕๕๙ - พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๓ - ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง (ต่อเนื่อง ๒ ปี) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง, ๒๕๓๙ - ประกาศนียบัตรพยาบาลและผดุงครรภ์ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์ลำปาง, ๒๕๓๗
๒. อ.ดร.ยงยุทธ แก้วเต็ม เลขที่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ๔๕๑๐๖๘๐๓	- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจัดการ, ๒๕๕๙ - พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒ - ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ชั้นสูง วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรค์ประชาธิรักษ์, ๒๕๓๗

วัตถุประสงค์ของการพัฒนา / ปรับปรุง	ข้อมูล/หลักฐานหรือเหตุผลในการพัฒนา/ปรับปรุง	วิธีการพัฒนา / ปรับปรุง	ผู้รับผิดชอบ
นิเทศภาคปฏิบัติจากการประชุมและตามนโยบายสุขภาพของชาติเพิ่มเติมในภาคทฤษฎีอีก - การพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองของประชาชน ค่านิยม MOPH ของกระทรวงสาธารณสุข -นโยบาย Primary Care Cluster (PCC)	สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในชุมชน เพิ่มสถานะใหม่นำประเด็นเรื่องค่านิยม MOPH นโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้ทั่วถ้วนไปสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (ด้านสาธารณสุข) (ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๗๘) และการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยสู่สังคมผู้สูงอายุ การพัฒนาศักยภาพใน การดูแลตนของประชาชน นำนโยบาย PCC เพื่อบุคคลทุกช่วงวัยสามารถเข้ามาร่วมด้วย ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ในการเรียนการสอน หน่วยที่ ๔๕: การสร้างเสริมสุขภาพทุกช่วงวัย	อดีตคลังกับสถานการณ์จริงในชุมชน เพิ่มสถานะใหม่นำประเด็นเรื่องค่านิยม MOPH นโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้ทั่วถ้วนไปสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (ด้านสาธารณสุข) (ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๗๘) และการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยสู่สังคมผู้สูงอายุ การพัฒนาศักยภาพใน การดูแลตนของประชาชน นำนโยบาย PCC เพื่อบุคคลทุกช่วงวัยสามารถเข้ามาร่วมด้วย ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ในการเรียนการสอน หน่วยที่ ๔๕: การสร้างเสริมสุขภาพทุกช่วงวัย	อ.ดร. ยงยุทธ แก้วเต็ม อ.ดร.ณัฐรัชภรณ์ ปัญจันทร์ อ.ดร. ยงยุทธ แก้วเต็ม

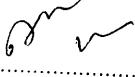
การบูรณาการ

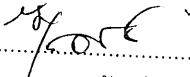
- ( ) ไม่มีการบูรณาการ
 ( ) มีการบูรณาการกับพันธกิจอื่น โดย
 (✓) ๑. บูรณาการกับการวิจัย ระบุชื่อเรื่องวิจัย.... ผลงานโปรแกรมการจัดการโดยทีมสาขาวิชาชีพต่อการบำบัดความเจ็บปวดในกลุ่มเสี่ยงจากการคัดกรองภาวะข้อเข่าเสื่อม อำเภอเดิน จังหวัดลำปาง และวิจัยเรื่องประสบการณ์การตั้งครรภ์และการคลอดของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นชาติพันธุ์
 ( ) ๒. บูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม ระบุชื่อโครงการ.....
 (✓) ๓. บูรณาการกับการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ระบุชื่อโครงการ.ภูมิปัญญา ห้องถินกับการสร้างเสริมสุขภาพ..

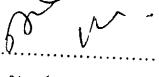
หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา (ภาษาไทย)

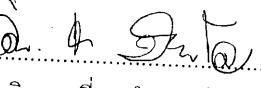
แนวคิด ทฤษฎีการส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันการเจ็บป่วยแบบรวมแก่บุคคลทุกช่วงวัยของชีวิต ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพของบุคคล การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วย โดยใช้กระบวนการพยาบาล เพื่อมุ่งเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลทุกกลุ่มวัยในการดูแลตนเอง การมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชน บนพื้นฐานการดูแลด้วยความเอื้ออาทรและการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ โดยยึดหลักจริยธรรม และสิทธิมนุษยชน โดยผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิน เลือกใช้ทรัพยากร และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

ลงชื่อ.....

 (อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา)
 (นางณัฏฐ์ธีราภรณ์ ปัญจันทร์)

ลงชื่อ.....

 (อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา)
 (นายยงค์ พากวนเต็ม)

ลงชื่อ.....

 (อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร)
 (นางณัฏฐ์ธีราภรณ์ ปัญจันทร์)

ลงชื่อ.....

 (หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลชุมชน)
 (นางธีรารัตน์ บุญกุમะ)

ลงชื่อ.....

 (รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ)
 (นางวิภา เอี่ยมสำอางค์ จำรัสวิลโล)
 วันที่.....๗/๑๐/๒๐๑๐

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
社会主义共和国
of Cambodia

မြန်မာ့ရှိသေးကျင်းမြှုပ်နည်း

วิธีการสืบค้นและประเมินค่าฯ และป้องกันภัยแล้ว
ห้าข้อที่ ๕ การใช้เครื่องมือช่วยในการสืบค้นในทุกๆ ชนิด เนื่องจากในปัจจุบัน ไม่ใช่เรื่องยาก แต่ต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ A ที่สูงที่สุด ทั้งนี้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว จึงสามารถใช้เครื่องมือช่วยในการสืบค้นได้ดีที่สุด แต่ต้องใช้เวลาและแรงกายภาพมาก จึงต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน จึงต้องใช้เครื่องมือช่วยในการสืบค้นในทุกๆ ชนิด เนื่องจากในปัจจุบัน ไม่ใช่เรื่องยาก แต่ต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ A ที่สูงที่สุด ทั้งนี้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว จึงสามารถใช้เครื่องมือช่วยในการสืบค้นได้ดีที่สุด แต่ต้องใช้เวลาและแรงกายภาพมาก จึงต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน

ក្នុងរំពិធីទូរបាត់ខាងក្រោម

ກໍາລົງທຶນກວດກົມ

မြန်မာနိုင်ငြင်ရန် မြန်မာနိုင်ငြင်ရန်

၁၃၁။ မြန်မာနိုင်ငြပ်မှု ရွှေမြန်မာနိုင်ငြပ်မှု

แบบฟอร์มแผนการสอน (ภาคทฤษฎี)

รหัสวิชาพย. ๑๒๐๗ วิชา การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วย

หัวข้อที่๕ เรื่อง การใช้แหล่งประโยชน์ในชุมชน เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสุขภาพทางเลือกในการสร้างสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลทุกช่วงวัย
วันที่สอน ชั้นปีที่ ๒/๓๙ A วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ (๐๘.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.) และ B วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ (๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.)
ผู้เรียน นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒ รุ่นที่ ๓๙ A จำนวน ๘๐ คน และ ชั้นปีที่ ๒ รุ่นที่ ๓๙ B จำนวน ๘๓ คน
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

สถานที่สอน...ห้องเรียนชั้น ๒ อาคารเรียน ๒ วิทยาเขตลำปาง ผู้สอน อ.วัลย์ลักษณ์ ขันหา

๑. มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ระบุตามแผนที่การกระจายใน มคอ.๓ ของแต่ละรายวิชา

๑. คุณธรรม จริยธรรม

- ๑ ตัวบ่งชี้ที่ ๑ ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม และสิทธิมนุษยชน
- ๒ ตัวบ่งชี้ที่ ๒ เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- ๓ ตัวบ่งชี้ที่ ๓ มีความรับผิดชอบ และซื่อสัตย์ต่อตนเองและสังคม

๒. ความรู้

- ๑ ตัวบ่งชี้ที่ ๑ มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและสาระสำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา
- ๒ ตัวบ่งชี้ที่ ๒ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาล ระบบสุขภาพและปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และต่อระบบสุขภาพ

- ๓ ตัวบ่งชี้ที่ ๓ มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของกระบวนการพยาบาลและการนำไปใช้
- ๔ ตัวบ่งชี้ที่ ๔ รู้ ทันต่อสถานการณ์โลก ที่มีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของประชาชน

๓. ทักษะทางปัญญา

- ๑ ตัวบ่งชี้ที่ ๑ สามารถสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
- ๒ ตัวบ่งชี้ที่ ๒ สามารถนำข้อมูลและหลักฐานไปใช้ในการอ้างอิงและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

๔. วัดคุณประสิทธิภาพเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด (สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้)

- ๑) ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคล
- ๒) วิเคราะห์คุณค่า และแนวทางการเลือกใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยได้
- ๓) ระบบพยากรณ์ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลได้

- ๔) แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล คิดอย่างเป็นวิจารณญาณ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถเลือกใช้ทรัพยากรเทคโนโลยีที่เหมาะสม
ผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลได้
- ๕) มีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานในชุมชน และการให้คำแนะนำเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคแก่บุคคลทุกช่วงวัย
- ๖) บูรณาการการบริการวิชาการสู่การเรียนการสอน โดยเชื่อมโยงประสบการณ์การบริการวิชาการให้กับผู้สูงอายุ ในเรื่องการใช้สมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓. วิชาที่บูรณาการ

มี

ไม่มี

๔. การบูรณาการพันธกิจ

การวิจัย

การบริการวิชาการ

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๕.แผนการสอน

ว.ด.ปทีสอน	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อการสอน	การวัดประเมินผล
A ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ (๐๘.๐๐ - ๑๐.๐๐ น.)	๑. ระบุทรัพยากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่ใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลได้ ๒. อธิบายความหมายและความแตกต่างของการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทยและการดูแลสุขภาพทางเลือกได้	บทที่ ๖ การใช้แหล่งประโยชน์ในชุมชน เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสุขภาพทางเลือกในการสร้างสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลทุก ช่วงวัย ๖.๑ การสร้างสุขภาพโดยใช้แหล่งประโยชน์ ในชุมชน เทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี คือวิทยาการที่เกี่ยวกับศิลปะในการนำอาชีวศึกษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์	- ในชั้นเรียน ครูบรรยายและสอดแทรก เนื้อหาที่ได้จากประสบการณ์การให้บริการ วิชาการให้กับผู้สูงอายุในเรื่องการใช้สมุนไพร และภูมิปัญญาท้องถิ่น - การศึกษาด้วยตนเอง (นอกเวลา) โดยแบ่งกลุ่มตามพื้นที่หรือจังหวัดและมอบหมายงานให้ศึกษาสภาพจริงในชุมชนที่นักศึกษาอยู่ อาศัย ในหัวข้อการดูแลตนเองด้วยภูมิปัญญา/ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพหรือชีวิตมนุษย์	แบบทดสอบ๕% - การสอบบ่ายอย ๒ % และสอบกลางภาค ๒ % -แบบประเมินรายงานการศึกษาและนำเสนอ ๕ %
B ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ (๑ ๔.๐๐ - ๑ ๖.๐๐ น.)	** ใช้ประสบการณ์การวิจัยและบริการ วิชาการ ให้กับผู้สูงอายุในเรื่องการใช้สมุนไพรและภูมิปัญญา ท้องถิ่น ** สอดแทรกเข้าไปกับการเรียนการสอน	ภูมิปัญญาไทย หรือ “ภูมิปัญญา ท้องถิ่น” หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่สั่งสมสืบ传 ทอดกันมาอันเป็นศักยภาพหรือความสามารถที่จะใช้แก่ปัญหา ปรับตัว เรียนรู้ และมีการสืบทอดไปสู่คนรุ่นใหม่ หรือคือแก่นของชุมชนที่บรรจงชุมชนให้อยู่ รอดจนถึงปัจจุบัน ภูมิปัญญาการบำบัดทางการพยาบาล แบ่งเป็น ๓ กลุ่มใหญ่ๆ คือ การแพทย์พื้นบ้านไทย การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือกซึ่งแต่ละแบบ จะมีจุดที่คล้ายกันและต่างกันในบางเรื่อง ทั้งนี้การแพทย์พื้นบ้านไทยจะมีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น	- การศึกษาด้วยตนเอง (นอกเวลา) โดยแบ่งกลุ่มตามพื้นที่หรือจังหวัดและมอบหมายงานให้ศึกษาสภาพจริงในชุมชนที่นักศึกษาอยู่ อาศัย ในหัวข้อการดูแลตนเองด้วยภูมิปัญญา/ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพหรือชีวิตมนุษย์ - น.ศ.จัดทำโครงการและเผยแพร่ภูมิปัญญา/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยการนำเสนอให้กับประชาชนบันถานสายวัฒนธรรมในครั้งต่อไป <u>ท้ายช่วงโมง</u> - เปิดโอกาสให้ น.ศ.ได้มีส่วนร่วมในการซักถาม และเปลี่ยนประสบการณ์ในการดูแลสุขภาพวิถีไทย และประชาสัมพันธ์ด้านสุขภาพ - ทดสอบท้ายช่วงโมง เป็นข้อสอบถูก - ผิด จำนวน ๒๐ ข้อ	

ครั้งที่/ว.ด.ป ที่สอน	วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อการสอน	การวัด ประเมินผล
		<p>๖.๒ สุขภาพทางเลือกกับการสร้างเสริม สุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วย สุขภาพทางเลือก มีความหมายที่ครอบคลุม ถึง วิถีชีวิต แบบแผนอาหารการกิน การ ทำงาน การพักผ่อน การอยู่อาศัย ความสัมพันธ์ทางสังคม การจัดการที่ เกี่ยวข้องกับสุขภาพของบุคคล ชุมชนและ สังคม โดยที่องค์ความรู้และวิถีปฏิบัติ ดังกล่าวมีได้อยู่ในระดับความรู้ของ การแพทย์กระแสหลักเท่านั้น แต่เกี่ยวข้อง กับการเคลื่อนไหวทางสังคม</p> <p>การแพทย์ทางเลือก คือ การแพทย์ที่ไม่ใช่ การแพทย์แผนปัจจุบัน</p> <p>การจำแนกตามกลุ่มของการแพทย์ ทางเลือก มี ๕ กลุ่ม (NCCAM) คือ</p> <p>การแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน ไทย การแพทย์อื่น ๆ ที่เหลือถือเป็น การแพทย์ทางเลือกทั้งหมด ซึ่งจะแบ่งได้ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. Alternative Medical Systems ๒. Mind-Body Interventions ๓. Biologically Based Therapies ๔. Manipulative and Body-Based Methods ๕. Energy Therapies 		

ครั้งที่/ว.ด.ป ที่สอน	วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อการสอน	การวัด ประเมินผล
	๓. บอกความสำคัญและลักษณะของ โภชนาการท้องถิ่นได้	<p>๖.๓ อาหารท้องถิ่นกับการสร้างเสริม สุขภาพ</p> <p>การเจ็บป่วยและตายของคนในยุคปัจจุบันที่ เกิดเนื่องจากโรคไม่ติดต่อเมืองโน้มสูงขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการบริโภค^๑ อาหาร ของประชาชน การวิจัยทางด้าน^๒ โภชนาการของผักและอาหารพื้นบ้านที่ผ่าน^๓ มา พบว่า ผัก พื้นบ้านและอาหารพื้นบ้าน ของไทย มีคุณค่าทางโภชนาการสูงและมี^๔ สมุนไพรต่างๆ ในอาหารเหล่านั้นอยู่มาก หากบริโภคเป็นประจำจะสามารถส่งเสริม^๕ ป้องกันสุขภาพให้แข็งแรงและรักษาความ^๖ เจ็บป่วยได้ องค์ความรู้เกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพ แบ่ง^๗ ออกเป็น ๒ ประเภท คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ๑. อาหารพื้นเมือง ๒. เครื่องดื่มสมุนไพร <p>ซึ่งลักษณะสำคัญของอาหารพื้นเมืองส่วนใหญ่ จะเป็นอาหารที่ประกอบจากพืช ผักและผลไม้ ที่หาได้ในท้องถิ่น เป็นอาหารที่มีไขมันต่ำแต่มี เส้นใยสูง มีทั้งไขมันน้ำมันต่างๆ ผักกินได้ พืช สมุนไพร รวมทั้งสัตว์ป่า แมลงที่นำมาบริโภค^๘ เป็นอาหารได้</p>		

ครั้งที่/ว.ด.ป ที่สอน	วัตถุประสงค์ เชิงพุทธิกรรม	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อการสอน	การวัด ประเมินผล
	๔. ระบุลักษณะของประชาสังคมด้าน สุขภาพได้	<p>๖.๔ ประชาสังคมและภาคีด้านสุขภาพ ประชาสังคมด้านสุขภาพ หมายถึง การที่คน ในสังคมที่มีแนวคิดและจิตสำนึกร่วมกันมา รวมกัน ในการทำกิจกรรมที่เน้นการ พึ่งตนเองด้านสุขภาพทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน โดยไม่จำเป็นต้องปฏิเสธการพึ่ง ผู้เชี่ยวชาญแต่ต้องรู้เท่าทัน และสามารถ เลือกรับบริการจากระบบการแพทย์ที่ เหมาะสมสมกับครอบครัวหรือชุมชนของ ตนเองได้</p> <p>องค์ประกอบสำคัญของประชาสังคม</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ๒) มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและยอมรับกัน ๓) รู้จะได้แต่งตั้งแต่เกิดจากการมีภาวะผู้นำ ๔) มีองค์ความรู้และความสามารถในการ แสวงหาความรู้ ๕) มีเครือข่ายความร่วมมือ ๖) มีระบบการจัดการที่ดี 		

๖. เอกสารประกอบการสอน/หนังสืออ้างอิง

ชนิษฐา นันทบุตรและคณะ. (๒๕๕๐). บทลั่งเคราะห์นั่นวัดกรรมสูญที่ศาลาศรีรัชบปสุขภาพชุมชน. กรุงเทพฯ : อุณากรพิมพ์.
กรรณิกา ก้อนนั่นตกุล. (๒๕๔๗). การส่งเสริมสุขภาพแนวใหม่ . แพทยสภาพหารอากาศ ; ๕๐(๒). ๓๐ - ๔๕.

ធនិមួយា នានបុព្ទរលេគិន. (២៥៣០). បឋស័គ្រារ៉ែនវត្ថករមស្បូទរកាសត្រូវរបបសុខភាពមុជន. ក្រុងពេទា : ឧប្បករពិមុំដី. ព្រះវេស វឌ្ឍនី. (២៥៤៧). ទក្ខម្លើអីអំពីការរោគ. ក្រុងពេទា : ពុម្ពិតិ.

Maville, A.J., & Huerta, G.C. (2005). *Health Promotion in nursing* (3rd ed.) NY: Delmar Publishers Inc.

Pender, Nola J., Murdaugh, Carolyn L. & Parsons, Mary Ann. (2006). *Health Promotion in Nursing Practice*. 8th ed. New Jersey : Pearson Prentice Hall.

๗.บันทึกผลการสอน

ມະ ດີ ຢ່າງ ມີທຳນົດວ່າ ອີ ດັນ ສີ, ລັດ ດັນວິວ. ນີ້ແລ້ວ ດັນວິວ ບົດກົງຈົວ ອີ 14 ເມສ 60
ເມືອນ ດັນວິວ ດີ ສີ ດັນວິວ. ຮັນ ທີ່ ພົມກົງ ດັນວິວ ຕຸກ ດັນວິວ ສົມ ສົມ ດັນວິວ ດັນວິວ
ດັນວິວ ດັນວິວ

๙.ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ນາມຂ່າຍ ສະບັບຕົວແທນ ຖ້າ ດີເລີດ ອົງກອນ ພົມວິຫານ (ນາມໃຊ້) ລັບລົດລົມໄລ.

๙. ตารางการวิเคราะห์หลักสูตรรายบท

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	หน่วย น้ำหนัก	น้ำหนักคงແນนรายด้าน							จิต พิสัย	ทักษะ พิสัย		
		พุทธพิสัย					สังเคราะห์	ประเมินค่า				
		รู้ (จำ)	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์							
๑. ระบุทรัพยากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้ในการสร้าง เสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลได้	๑	-	๑ (๓ข้อ)	-	-	-	-	-	-	๑		
๒. อธิบายความหมายและความแตกต่างของการแพทย์ปั้นบ้าน การแพทย์แผนไทยและการดูแลสุขภาพทางเลือกได้	๑	-	๑ (๓ข้อ)	-	-	-	-	-	-	-		
๓. บอกความสำคัญและลักษณะของโภชนาการท้องถิ่นได้	๑	-	-	๑ (๓ข้อ)	-	-	-	-	-	-		
๔. ระบุลักษณะของประชาสัมคมด้านสุขภาพได้	๑	-	๑ (๓ข้อ)	-	-	-	-	-	-	-		
๕. ระบุทรัพยากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้ในการสร้าง เสริมสุขภาพ และการป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลและ นำเสนอได้	๕	-	-	-	-	-	-	-	-	๕		
รวม	๙	-	๓ (๙ข้อ)	๑ (๓ข้อ)	-	-	-	-	-	๙		

ผู้สอน .....

(นางสาวลัลลักษณ์ ขันหา)

ผู้รับผิดชอบวิชา .....

(นางณัฏฐ์ภรณ์ ปัญจขันธ์ นายยงยุทธ แก้วเต็ม)

หัวหน้าภาควิชา .....

(นางธีรารัตน์ บุญกุ忿ะ)

วัน/เดือน ปี..... ๓๑ ๘๐ ที่รับรอง

วันที่มีผลบังคับใช้ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

แผนการประเมินผลการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

วิชา วิชา การสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันการเจ็บป่วย (พย. ๑๒๐๗) ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

หัวข้อที่ ๔ เรื่อง การใช้แหล่งประโยชน์ในชุมชน เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสุขภาพทางเลือกในการสร้างสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลทุกช่วงวัย
สรุปผลการเรียนรู้ระดับวิชา

① ② ③ ④ ⑤ ⑥

หน่วยการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	ขอบเขตวัตถุประสงค์						การประเมินผล		ร้อยละ
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	ระหว่างเรียน	ประเมินผลสรุป	
บทที่ ๖ เรื่อง... การใช้แหล่ง ประโยชน์ใน ชุมชน เทคโนโลยี ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และสุขภาพ ทางเลือกในการ สร้างสุขภาพ และป้องกันการ เจ็บป่วยของ บุคคลทุกช่วงวัย	๑. ระบุทรัพยากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันการเจ็บป่วยของบุคคลได้		๒.๑, ๒.๒, ๒.๖					๑	-	๑
	๒. อธิบายความหมายและความแตกต่างของ การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทยและการดูแลสุขภาพทางเลือกได้		๒.๑, ๒.๒, ๒.๖					๑	-	๑
	๓. บอกความสำคัญและลักษณะของโภชนาการ ท้องถิ่นได้		๒.๑, ๒.๒, ๒.๖					-	๑	๑
	๔. ระบุลักษณะของประชาสัมคมด้านสุขภาพได้		๒.๑, ๒.๖					๑	-	๑
	๕. ระบุทรัพยากร เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพ และการป้องกัน การเจ็บป่วยของบุคคลและนำเสนอได้					๕๕				๕
ภาระงาน/ผลงานรวมยอด		วัตถุประสงค์ครอบคลุมทุกหน่วยการเรียนรู้						แบบทดสอบ	๔	
								ปฏิบัติ	๕	
								จิตพิสัย	-	
								รวม	๙	

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง
สถาบันพระบรมราชชนนก กระทรวงสาธารณสุข
หลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๕ สาขา การพยาบาล

*****

มคอ. ๕

รายละเอียดผลการดำเนินงานของรายวิชา (Course Specification Report)
ปีการศึกษา ๒๕๖๐

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสวิชา พย.๑๔๐๗

ชื่อรายวิชา (ภาษาไทย) การสร้างเสริมสุขภาพ และป้องกันการเจ็บป่วย

ชื่อรายวิชา (ภาษาอังกฤษ) Health Promotion and Illness Prevention

๒. จำนวนหน่วยกิต ๒(๒-๐-๔) .....

๓. ประเภทของรายวิชา หมวดวิชาชีพพยาบาล

๔. ผู้รับผิดชอบรายวิชา และอาจารย์ผู้สอน

๔.๑ รายชื่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา	หมายเหตุ
๑. อ.ดร.ณัฐรัตน์ ปัญจันต์ เลขที่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ๔๕๑๑๐๖๘๓๘๗	<ul style="list-style-type: none"> -ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจัดการ, ๒๕๕๙ -พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๓ -ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และพดุงครรภ์ชั้นสูง (ต่อเนื่อง ๒ปี) <p>วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง, ๒๕๓๙</p> <ul style="list-style-type: none"> -ประกาศนียบัตรพยาบาลและพดุงครรภ์ระดับต้น วิทยาลัยพยาบาลและพดุงครรภ์ลำปาง, ๒๕๓๓ 	
๒. อ.ดร.ยงยุทธ แก้วเต็ม เลขที่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ๔๕๑๑๐๖๘๐๓	<ul style="list-style-type: none"> -ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจัดการ, ๒๕๕๙ -พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๒ -ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์และพดุงครรภ์ชั้นสูง <p>วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรค์ประชาธิรักษ์, ๒๕๓๗</p>	

มาตรฐานผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	ประสิทธิผล		วิธีการประเมินผล
		มี	ไม่มี	
	ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันการเจ็บป่วยในชุมชน แล้วนำมานำเสนอหรือสร้างขึ้นงานนวัตกรรมที่มาจากการเรียนรู้			
ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๓ สามารถนำข้อมูลและหลักฐานไปใช้ในการอ้างอิงและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	-การสอนโดยการให้เคราะห์สถานการณ์/กรณีศึกษาที่กำหนดให้ และจากสถานการณ์จริงในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการทางด้านสุขภาพ ๔ ช่วงวัยบนพื้นฐานการดูแลด้วยความอ่อนโยนอثرและการบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์โดยยึดหลักจริยธรรมและสิทธิมนุษยชน	✓		-แบบประเมินรายงานการศึกษาสถานการณ์จริง/กรณีศึกษา(รายกลุ่ม) -แบบประเมินรายงานการพัฒนาโครงการกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในแต่ละช่วงวัย ๔ ช่วงวัย (รายกลุ่ม) (กลุ่มเป้าหมายในแต่ละวัย) วิทยาลัยฯ)
ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๔ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อสังคม และพัฒนาตนเอง วิชาชีพ องค์กรและสังคมอย่างต่อเนื่อง	-การสอนโดยใช้กรณีศึกษาบุคคลทุกช่วงวัยในและนอกวิทยาลัยฯ -มอบหมายงานให้ทำงานเป็นทีม	✓		-แบบประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม
ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๕ สามารถเลือกและใช้รูปแบบการนำเสนอสารสนเทศ ตลอดจนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับสถานการณ์	- มอบหมายให้มีการนำเสนอผลงาน	✓		- แบบประเมินพฤติกรรมการนำเสนอรายกลุ่ม

๔. การบูรณาการกับพันธกิจอื่น

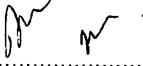
- ( ) ไม่บูรณาการ
- (✓) จัดกิจกรรมการบูรณาการกับพันธกิจอื่นตามแผน โดย
- (✓) ๑. บูรณาการกับการวิจัย ระบุชื่อเรื่องวิจัย.....
- ( ) ๒. บูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม ระบุชื่อโครงการ.....
- (✓) ๓. บูรณาการกับการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ระบุชื่อโครงการการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างเสริมสุขภาพตามพื้นที่
- ( ) ไม่จัดโครงการบูรณาการกับพันธกิจอื่นตามที่ระบุไว้ในแผน

๕. ข้อเสนอการดำเนินการเพื่อปรับปรุงวิธีการสอน

ไม่มี

ลงชื่อ..... อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
 (นางณัฏฐ์ธารณ์ ปัญจขันธ์)

ลงชื่อ..... อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
 (นายยงยุทธ แก้วเต็ม)

ลงชื่อ..... อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
 (นางณัฏฐ์ธารณ์ ปัญจขันธ์)

ลงชื่อ..... หัวหน้าภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
 (นางธีรารัตน์ บุญกุณณะ)

ลงชื่อ..... รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการ
 (นางวิภา เอี่ยมสำอาง จารามิลโล)
 วันที่ ๒๖ / ๘๑ / ๒๕๖๒